

Waarom verkiezingsprogramma's niet deugen

René Rood

Het recht van de snelste

We reizen wat af. Tijdens corona is het aantal gemaakte autokilometers even gedaald, maar ondertussen zitten we weer op het oude niveau en is Haarlem uitgeroepen tot filestad nummer 1. Dat geeft direct veel negatieve publiciteit en de roep om ruimte voor de auto in plaats van andersoortig vervoer: gebruik de fiets, die is schoon, gezond, goedkoop en neemt weinig ruimte in. In het boekje *“Het recht van de snelste”* (Thalia Verkade & Marco ten Brummelstroet, <https://bit.ly/3h5cleE>) wordt uitgelegd dat wij sinds de 2^e Wereldoorlog ‘geïndoctrineerd’ zijn door de gedachte dat in stedelijke gebieden de auto niet meer weg te denken is. De negatieve gevolgen van dat ‘autodenken’ zijn volgens de auteurs zo groot dat we, als we nu zouden moeten beslissen over de komst van de auto, niet aan die auto zouden moeten beginnen. Velen vinden dat de rol van de auto in de stad teruggedrongen moet worden, dat de stad geen doorgangsgebied voor auto’s mag zijn. Op zonnige dagen lijdt een deel van Haarlem en Heemstede onder de stank van auto’s op weg naar Zandvoort. De organisatoren van de Grand Prix bewezen het: ook zonder auto kun je naar Zandvoort reizen.

Verkiezingsprogramma's

Het moet en kan anders, tenminste als de meerderheid van de nieuwe Raad dat wil. De gemeenteraadsverkiezingen staan vlak voor de deur en er worden straks op basis van de verkiezingsprogramma's, coalitiebesprekingen gevoerd. Dáár moet de transitie plaatsvinden. Verkiezingsprogramma's beloven ons veel, maar ze vertellen meestal niet wat we als samenleving terug moeten geven: minder (en minder hard) rijden, minder parkeerruimte, minder vliegen, enz.

Meer is minder

Er zijn politieke partijen die van alles méér willen (zie daarvoor ook het Pletterijdebat <https://www.youtube.com/watch?v=R0z-iDrjIzM>): uitbreiding van groen én meer ruimte voor fiets en voetganger én een schoner milieu én behoud van autoparkeerplaatsen én meer ruimte op de weg voor de auto. Daarom lees ik met de nodige scepsis de meeste verkiezingsprogramma's. Bij de coalitieonderhandelingen blijken de verschillen pas echt.

Kantelpunt

De afgelopen 30 jaar heeft het gemeentebestuur gepoogd iedereen te vriend te houden, door moeilijke keuzes op het gebied van mobiliteit uit de weg te gaan. Gevolg: de auto bleef zijn dominante positie houden. We staan nu op een kantelpunt. Kleine ingrepen gaan de problemen niet oplossen. Dan koersen we in Nederland, ook in Haarlem, op een verkeersinfarct af.

De Metropool Regio Amsterdam (waar Haarlem onder valt) voorspelt dit jaar:

“Het nieuwe kabinet heeft de ambitie om jaarlijks 100.000 nieuwe woningen te bouwen. Een groot deel wordt gebouwd in en rond de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Ook groeit het aantal arbeidsplaatsen flink. Hierdoor stijgt ook de vervoersvraag. De feiten liegen er alleen niet om: als we ons mobiliteitsgedrag niet aanpassen en de vervoersvraag blijven faciliteren, dan loopt het mobiliteitssysteem al in 2030 vast en missen we kansen om onze mobiliteit te verduurzamen.

Hierdoor gaat de leefkwaliteit, bereikbaarheid en (internationale) concurrentiepositie van en naar de MRA sterk achteruit.”

In het Klimaatakkoord 2019 is onder andere afgesproken dat in 2030 het aantal gereden autokilometers met acht miljard moet zijn afgenomen, wat neerkomt op gemiddeld 460 km per inwoner. Haarlem telt 163.000 inwoners; voor Haarlem zou dat een reductie van 75 miljoen autokilometers betekenen. Wanneer en op welke wijze gaat Haarlem haar aandeel leveren?

Massaal op de fiets

Haarlem gaat dus massaal op de fiets: iedereen die gezond is, laat de auto staan en loopt of fietst. De beste manier om dat te bereiken is heel veel investeren in de fiets- en voetgangersinfrastructuur, de fietsveiligheid sterk verbeteren en de concurrentiepositie van de fiets ten opzichte van de auto versterken; in de stad is de auto te gast en rijdt maximaal 30 km per uur. De keerzijde van deze wensen is dat er minder ruimte voor de auto komt: versmalling van wegen, minder en duurder auto parkeren. Dat zou het gemeentebestuur van Haarlem haar burgers moeten voorhouden.

Luister naar de column van Hans van Ede in het debat in de Pletterij van 9 februari jongstleden, een verfrissende opvatting over hoe je ook tegen mobiliteit aan kunt kijken:

<https://www.youtube.com/watch?v=R0z-iDrJzM> te zien vanaf de 55e minuut.

Dit soort situaties moet zoveel mogelijk voorkomen worden.